

Utan tillfälle - inget brott

Varje år begås tusentals bostadsinbrott i Sverige

Det här är en brottsförebyggande broschyr mot bostadsinbrott. Den beskriver vad du kan göra för att minska risken att drabbas av inbrott och ger tips på hur du skyddar din bostad mot inbrott så att bostaden blir tryggare och säkrare.

Många tror att de flesta inbrott sker på natten eller under semestern. Faktum är att de flesta inbrott sker på dagen när de boende är på jobbet eller i skolan och på vinterhalvåret när tjuven lättare kan se om någon är hemma. Enkla grepp som att ha belysningen tänd och radion påslagen kan vara räddningen.

Ett inbrott börjar normalt inte med att någon börjar bryta på ett fönster eller en dörr. Inbrottet har oftast förgåtts av någon form av val och dessförinnan av mer eller mindre utförlig rekognosering. Den yrkeskriminella ligan kanske gör noggranna rekognoseringar i förväg medan missbrukaren bygger sitt val på betydligt enklare kriterier strax innan inbrottet. Du ska alltså fråga dig; varför valde tjuven eller varför skulle tjuven välja min bostad? Vad i den yttre miljön gör min bostad attraktivare än grannens?

Tid är en bristvara för tjuven. I den här broschyren får du tips på hur du kan få en säkrare bostad och göra det svårare för tjuven. Om du skaffar säkerhetsprodukter som larm, säkerhetsskåp, lås eller liknande, var noga med att de kommer från pålitliga företag och att de är rätt installerade.

Lura tjuven

Genom att se över hur ditt hem och ditt bostadsområde ser ut och skaffa dig ett bra inbrottsskydd minskar du risken avsevärt för att drabbas av stöld, förlust och det obehagliga intrång i privatlivet som ett inbrott innebär.

Inbrottslarm

Ett larm gör det inte svårare att bryta sig in i din bostad men löser larmet ut så är tjuven inte inne i bostaden lika länge och hittar därför förhoppningsvis inte lika mycket gods.

- Larmet bör vara kopplat till en bemannad larmcentral eller till ditt lokala WiFi-nätverk med notis till egen smartphone så att eventuella skador vid inbrottet kan åtgärdas och du har möjlighet att larma polis.
- Ett larm består oftast av magnetkontakter, ofta med vibrationssensorer, på bostadens dörrar och fönster samt rörelsedetektor, med eller utan kamera, inne i bostaden.
- Glöm inte att larma övervåningen och sovrummet. Det händer att tjuvarna lokaliserar sovrummet och enbart bryter sig in där. Är det inte larmat kan de agera ostört.
- Använd alltid larmet! Larma bostaden även om du bara är hemifrån en kort stund.
- Med dagens teknik går det också att ansluta brandvarnarna till inbrottslarmet och få en notis i telefonen om brandlarmet skulle lösa ut då du inte är hemma.

Pengar

Förvara inte stora summor hemma. Tjuven vet var vi brukar förvara pengarna och försäkringen ersätter endast mindre belopp.

Smycken

Har man ett värdeskåp hemma är det bra om detta inte är placerat synligt och att det är ordentligt fäst i vägg och/eller golv så att det inte går att bryta loss. Alternativet är att placera/gömma värdesaker på en plats i bostaden där tjuven har svårt att hitta dem. Sovrummet är den plats som söks igenom mest noggrant av tjuven. Därför bör man inte placera/gömma värdesaker där.

Fotografera och dokumentera värdefulla föremål och förvara bilder, dokumentation samt kvitton på ett inbrotts- och brandsäkert sätt, en molntjänst till exempel. Har du äldre smycken och arvegods utan kvitton är det bra att göra en försäkringsvärdering. Tjuven tar vanligtvis saker som är lätta att ta med som kontanter, smycken och dyra armbandsur. Ibland tillgrips också hemelektronik.

Åtgärder som gör det svårare för tjuven

- Aktivera grannarna i Grannsamverkan – uppmärksamhet är det sista en tjuv vill ha.
- Se över låsen på fönster och dörrar – tjuven väljer bort bostäder där det tar tid att ta sig in och där det är svårt att komma ut med stöldgodset.
- Använd heltäckande brytskydd och spanjolett. Om du är osäker på vad som passar dina behov, fotografera och fråga en låssmed.
- Utomhusbelysning kan skrämja bort tjuven. Det finns utomhusbelysning med rörelsesensor. Det finns timer för inomhusbelysning.
- Låsbar brevlåda.
- Städa inte undan så mycket, lämna disk och tvätt framme.
- Förvara trädgårdsredskap och stegar inlåsta.
- Förvara inte värdefulla verktyg och maskiner i förråd med undermåliga lås och dörrar.
- DNAmärk dina värdesaker så de blir spårbara – märkta föremål är svårare att sälja vidare.
- Installera ett ljudande larm – det förkortar tiden som tjuven är inne i bostaden och risken att upptäckas ökar.
- Se till att ha certifierade lås på fönster, dörrar och altandörrar.

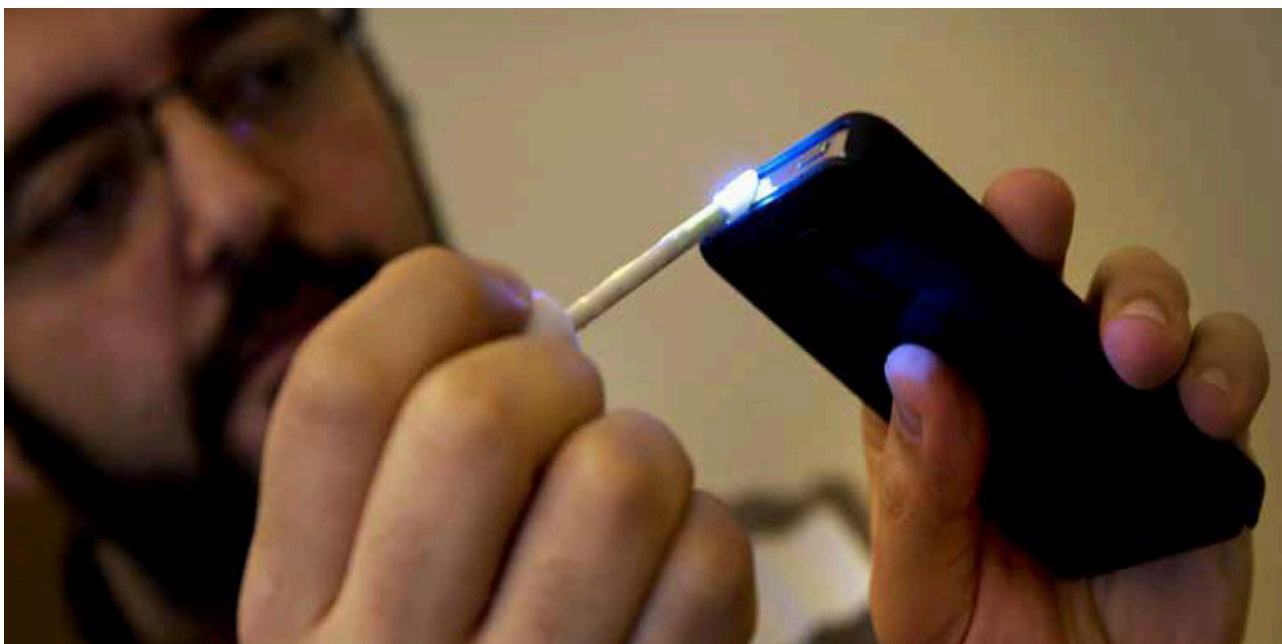
Övervakningskamera

Det finns övervakningskameror för både inomhus- och utomhusbruk med möjlighet att spela in i både ljus och mörker. De kopplas upp mot ditt lokala WiFi-nätverk och detekteras en rörelse så påbörjas inspelning och en notis skickas till din smartphone. Det krävs inget tillstånd för att installera kamera för att filma i sin egen bostad/tomt. Men det är inte tillåtet att filma grannens tomt eller ett allmänt område. En rätt placerad utomhuskamera kan ge en tidig indikation på att en person rör sig utanför bostaden innan skadan är skedd.

Under vissa omständigheter finns det möjlighet sätta upp övervakningskameror i trapphus i flerbostadshus. Det ska finnas ett tydligt och berättigat ändamål med kamerabevakningen. Det är också skillnad på hyresfastigheter och bostadsrättsföreningar. För mer info se på Integritetsskyddsmyndighetens hemsida imy.se

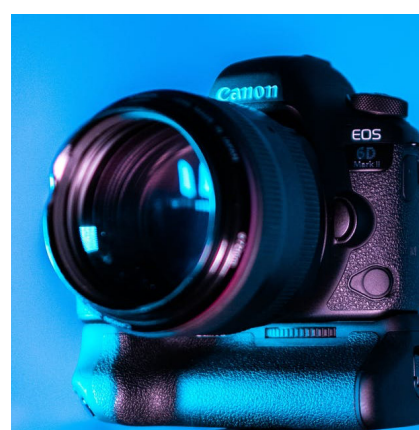
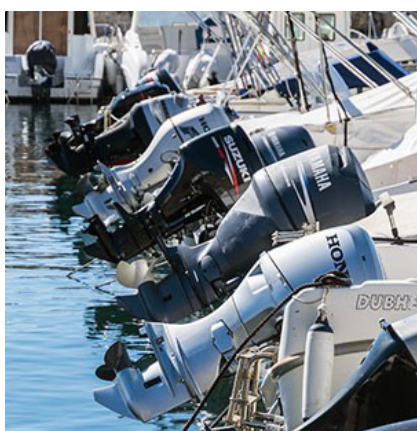
Stöldskyddsmärkning

Stöldskyddsmärkning innebär att man utför en permanent märkning på ett objekt som identifierar ägaren och som inte går att avlägsna utan att göra fysisk åverkan på objektet. Stöldskyddsmärkningen kan identifiera ägaren antingen via ett namn, organisationsnummer, personnummer eller ett unikt registreringsnummer till en sökbar databas. Tidigare var stöldskyddsmärkning synonymt med att rista in personnummer eller annat ID-nummer på den sak som skulle märkas. Utrustning för detta fick kvitteras ut på till exempel en polisstation. Nu för tiden sker oftast märkningen med så kallad MärkDNA.

MärkDNA är ett samlingsnamn på en typ av märkning där man med pensel eller spray applicerar en vätska innehållande ett syntetisk framställt DNA och/eller små mikropunkter på de föremål man önskar märka. Märkningen är osynligt och framträder endast i UV-ljus. Varje kit är unikt och identifiering av godset kan ske när man skickat in dokumentationen till leverantören av MärkDNA:t och de registrerat dig. Hör med ditt försäkringsbolag om de har samarbete med någon leverantör innan du bestämmer dig. MärkDNA förhindrar inte inbrott eller stöld men är ett bra komplement till andra inbrottskyddande åtgärder och chansen att få tillbaka godset ökar.

Nedan ser du exempel på vad du kan använda MärkDNA på.

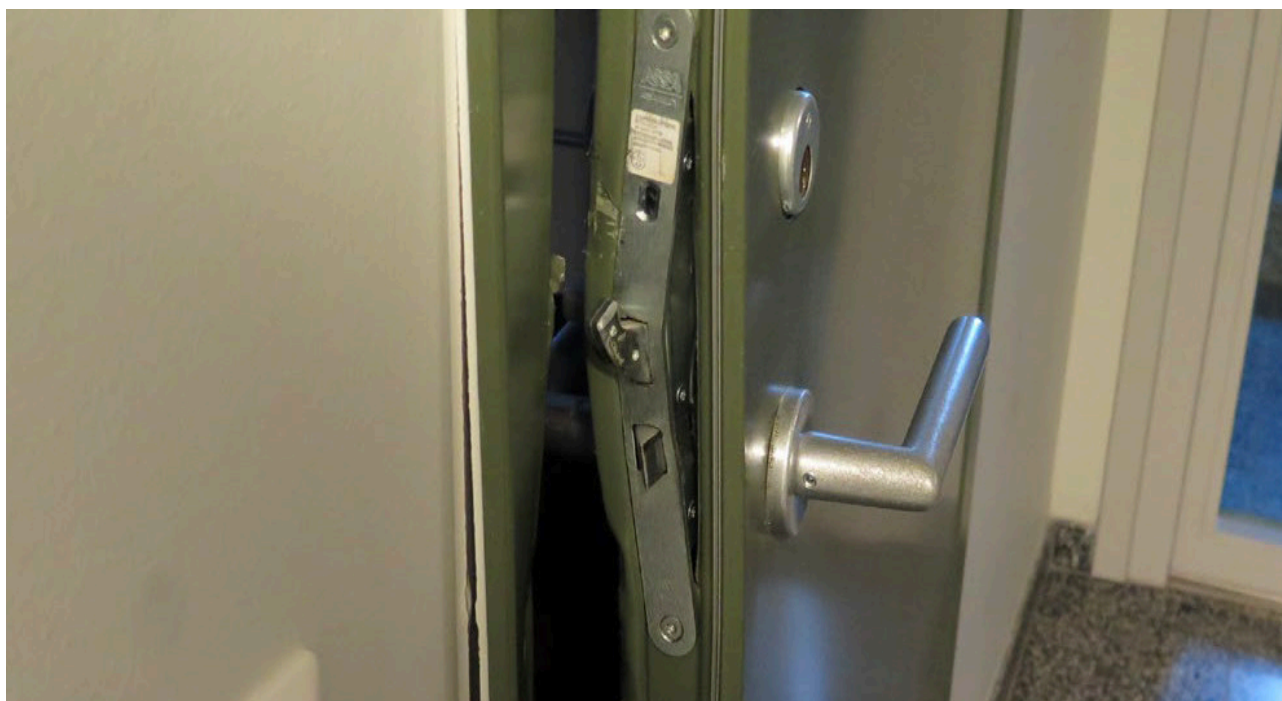

Säkerhet i bostad

Bostadens entrédörr

Dörren ska vara stabil, ha god funktion och vara rätt monterad. Är dörren av äldre typ kan det vara idé att byta hela dörren.

- Dörren ska ha godkänd låsenhet. Där ingår själva låshuset men också slutbleck och förstärkningsbehör (se bild på sidan 11).
- Samtliga lås i dörren bör alltid vara låsta då bostaden är tom.
- Lås med ”bortasäkerspärri” är bra då vredet på insidan inte går att använda om funktionen är aktiverad. Denna typ av lås har alltid en låscynder och ett vred på insidan (se bild på sidan 11).
- Brytskydd av typen C-profil/SecuStrip och bakkantssäkring på dörrar är en bra komplettering för att försvåra en uppbygning.
- Dörren bör vara försedd med bakkantssäkring.
- På lägenhetsdörrar som har brevinkast bör vredkåpa alternativt ett låshus med ”bortasäkerspärri” eller säkerhetsbrevlåda monteras.
- För pardörrar krävs att den inaktiva dörren förankras med hävarmskantregel eller spanjolett samt att låset bör ha hakregel med tillhörande slutbleck.
- Om det finns dörr från garaget direkt in till bostaden skall den betraktas som en entrédörr och utrustas därefter.

Fönster och fönsterdörr (balkong- och altandörr)

- Fönster och fönsterdörrar bör ha en stabil konstruktion och vara rätt monterade.
- En bra låsanordning för fönster och fönsterdörrar är säkerhetsspanjolett med hakregel och låsbart handtag.
- Brytskydd av typen C-profil/SecuStrip samt bakkantssäkring på dörrar är bra komplettering för att försvåra en uppbrytning.
- På fönsterdörrar bör det finnas en stålplåt i spegeln, den täckta nederdelen av altan-/balkongdörren, för att försvåra ett angrepp.
- Om man har äldre fönster kan ett godkänt, utanpåliggande fönsterlås vara ett alternativ (se "Mekaniska skyddsåtgärder").
- På öppningsbara, utåtgående fönster som inte brukar öppnas kan vinkeljärn monteras. Om fönstret är stort så montera ett i övre och ett i nedre delen av fönsterbågen/karmen.
- Sätt lås och/eller galler för källarfönstren. Fönster som sällan öppnas kan skruvas igen.
- Tänk på att fönster och fönsterdörrar inte blir svårare att bryta upp bara för att man har ett låsbart trycke/handtag monterat. Låt inte nyckeln sitta kvar i låset.
- Om du bor i lägenhet och har balkong och det är möjligt att klättra upp till din balkong via stuprör, intilliggande tak eller liknande; förstärk skyddet på dörr och fönster oavsett vilken våning du bor på.
- Ställ säkerhetskrav om det sätts upp byggnadsställningar runt huset eftersom inbrottsrisken höjs.

Fönsterdörr av pardörrsmodell med speglar under de spröjsade fönstren.

Låsbart handtag i fönsterdörr.

Mekaniska skyddsåtgärder

Att bygga upp ett bra mekaniskt skydd för din bostad kan bli relativt dyrt. Har du inte ekonomisk möjlighet att göra allt på en gång kan du allt eftersom uppgradera skyddet. Försök att tänka som en tjuv och fundera på var svagheter i bostaden finns. ”Var är det insynsskyddat?”, ”var är det lätt att bryta upp en dörr eller ett fönster?” etc. Planera dina förebyggande åtgärder och turordningen på dem efter den kunskapen.

Bor du i flerbostadshus bör du först prata med fastighetsägaren alternativt styrelsen i föreningen om deras åsikt och eventuella plan för att åtgärda de svagheter du upptäckt. De kan kanske också ge råd och rekommendationer och bidra med samordning och gemensam upphandling, vilket kan ge lägre pris.

Nedan ser du exempel på mekaniska skyddsåtgärder som försvårar möjligheten för en tjuv att bereda sig tillträde till din bostad. De flesta av dessa går att köpa hos en välsorterad låssmed eller i byggvaruhus.

Insynsskyddade och öppningsbara fönster är en vanlig ingångsväg för tjuven. Vanligtvis så undviker tjuvarna att krossa fönster. Dels så hörs det och dels finns det risk för att de skär sig och lämnar spår i form av DNA. Fönstren bör därför ha ett kompletterande skydd i form av fönsterlås eller fönsterspärr. Det förekommer också att hela fönsterkassetten monteras bort genom att listerna demonteras. Fönsterkassett bör därför förseglas/limmas fast med glaslistsäkring eller silikonlim.

De flesta skydd för dörrar, fönster och fönsterdörrar är lätta att montera själv.

Fönsterspärrar. Den vänstra är till ett inåtgående fönster, den i mitten är till två intill varandra monterade inåtgående fönster och den högra är till ett utåtgående fönster. Är fönstret högt monteras helst en spärr både i överkant och i underkant.

Vädringsspärrar: Till vänster ses vädringsspärr för utåtgående fönster och till höger för inåtgående fönster. I mitten ses ett kombinerat fönsterlås och vädringsspärr för utåtgående fönster.

Fönsterlås finns för både inåtgående och utåtgående fönster och i olika modeller och prisklasser. Till vänster syns ett lås för inåtgående fönster och till höger ett lås för utåtgående fönster. Om fönstret är högt monteras helst en spärr både i överkant och i underkant.

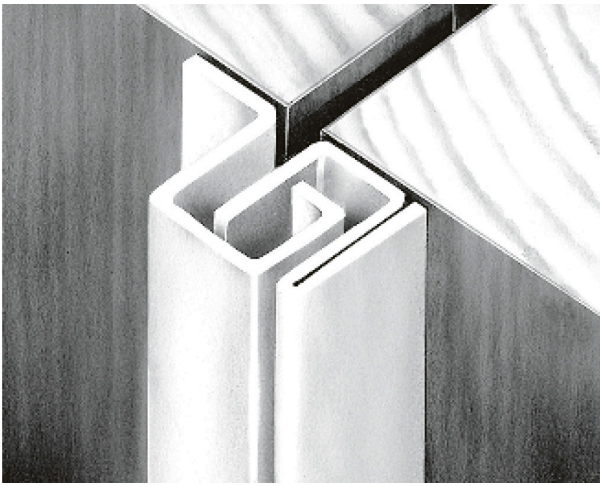

Dörrspärr. När spärren är pålagd går dörren endast att öppna cirka 10 cm. För att kunna lossa spärren måste dörren först stängas. Starkare och användarvänligare än säkerhetskedja. Ska ej användas som extralås när man är hemma.

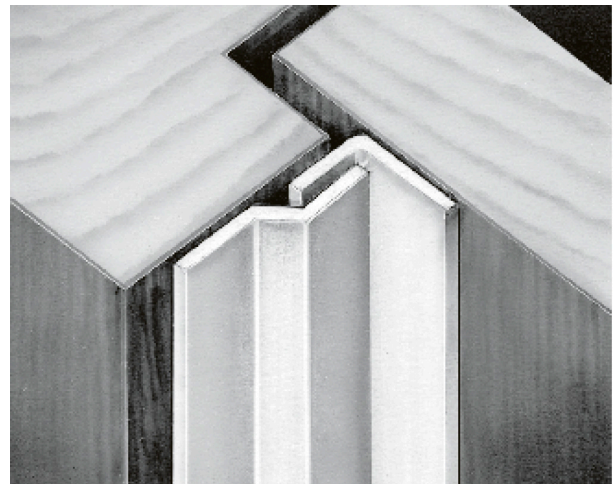
Vredkåpa. Denna monteras över vredet i lägenhetsdörren, om det finns brevinkast.

Säkerhetsbrevlåda. Monteras över brevinkastet på insidan och kan ställas i "bortaläge" eller "hemmaläge". I bortaläge öppnas botten då brevinkastets yttre del stängs och posten trillar då ned på golvet innanför dörren. Det finns ingen möjlighet att se in i lägenhet, genom brevinkastet, från trapphuset.

Brytskydd C-profil/SecuStrip
För utåtgående dörrar.

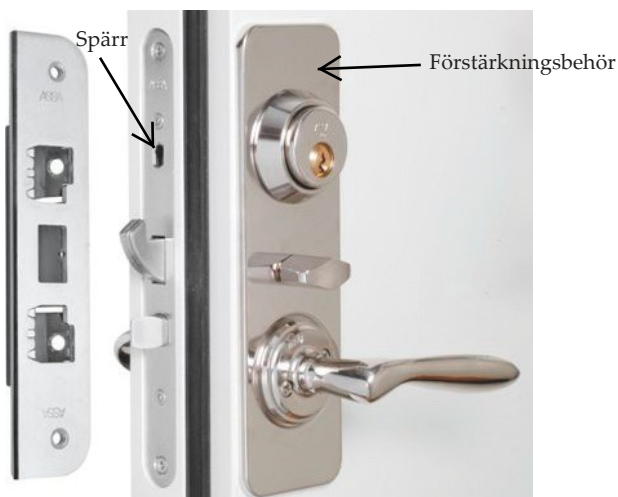
Brytskydd C-profil/SecuStrip
För inåtgående dörrar.

Gallergrind: En gallergrind försvårar tillträde till lägenheten. Det finns gallergrindar till de flesta modeller av lägenhetsdörrar. Gallergrinden bör monteras av auktoriserad personal.

Terrassdörrlås, bilden visar ett lås för utåtgående fönsterdörr.

Hemmabekvämt & bortasäkert. Låset är försett med en spärr (se bild) som man kan trycka ned då man lämnar bostaden. Efter att spärren är nedtryckt är funktionen aktiverad och man måste då låsa med nyckel. När man sedan låser upp så avaktiveras spärren och vredet på insidan fungerar som vanligt.

Förstärkningsbehör

Dörrar av trä kan förstärkas med plåtar/ beslag på båda sidor av dörren vid låset och fästs med genomgående skruvar. Skruvarna skall inte kunna lossas från utsidan.

Stegar

Bäst är att förvara stegar inomhus. Förvaras stegar utomhus bör de vara fastlåsta. Tillgång till en stege underlättar väsentligt för en tjuv att ta sig upp till exempelvis en balkong eller övervåning. På bilden ses en enkel variant av låsanordning. Stegar flyttas enkelt från tomt till tomt så be grannen att också låsa fast sin stege.

Garage

- Gallerburar minskar stöld ur och skadegörelse på fordon.
- Förvara aldrig något stöldbegärligt i fordonet när du parkerar det.
- Kontroll av in- och utpassering bör ske med nyckelsystem eller elektroniskt passersystem.
- Garageportar ska vara inbrottskyddade.

Källare/vind

- Förråd bör helst placeras i bostaden eller i dess närhet.
- Påtala för fastighetsägaren att dörrar och lås till utrymmen där förråden finns skall vara inbrottskyddade.
- Förvara inga stöldbegärliga föremål i källare eller vindsförråd.
- Dörrar till gemensamma utrymmen bör vara i metall och ha godkänd låsanordning.

Grannsamverkan

Ett bra sätt att förebygga inbrott är att ha bra kontakt med grannar, gärna genom organiserad Grannsamverkan.

Grannsamverkan är en brottsförebyggande metod som minskar brottsligheten i ett bostadsområde. Certifierade lås tillsammans med Grannsamverkan och larm är tre bra val för att minska risken att få inbrott.

Den utvärdering som Samverkan mot brott (SAMBO) genomfört av Grannsamverkans effekter tillsammans med Malmö Högskola visar att Grannsamverkan gör stor skillnad med en genomsnittlig minskning av inbrott med 36 % i Grannsamverkansområden jämfört med 8 % i kontrollområden.

Utvärderingen visar även på andra positiva effekter som en minskning av tillgreppsbrott i Grannsamverkansområden och en ökning av antal gripanden av Polisen i Grannsamverkanområden i jämförelse med kontrollområden.

Det handlar främst om att grannar samverkar i nätverk, hjälps åt att hålla uppsikt över varandras bostäder och närområdet, och på så sätt motverkar brott i området. När du är bortrest kan grannarna hjälpa till att se efter din bostad och få det att se ut som om du är hemma. Okända människor i bostadsområdet iakttas och är de ute i oärliga syften känner de sig obekväma och identifierade. Meddela dina grannar att du ska resa bort och ordna så att du får hjälp med posttömning, sophantering, snöskottning och gräsklippning. Pausa prenumerationer på dagstidningar. Arbetet sker i samverkan med kommunen och polisen som bistår med kunskap och information. Kontakta din kommun eller ditt lokalpolisområde om du vill veta mer om Grannsamverkan.

Skydda dig mot brand

Skydda ditt hem. Din kunskap är bostadens viktigaste brandskydd. Men brandskyddet kan förstärkas med tekniska hjälpmedel. Det är viktigt att det går lätt att ta sig ut i händelse av brand.

I bostaden, lägenhet eller villa, ska det finnas minst en brandvarnare per 60 kvadratmeter och på samtliga våningsplan. Helst ska de vara nätanslutna.

För att hålla en rimlig skyddsnivå rekommenderas, utöver brandvarnare:

- 6 kg pulversläckare
- Brandfilt, med minsta storlek 120x180 cm
- Automatisk övervakning av kökspisen med en "spisvakt".

Försäkring

Det är viktigt att ha en gällande hemförsäkring. Drabbas du av stöld eller en brand och saknar försäkring får du stå för kostnaden själv. Kontakta ett lämpligt försäkringsbolag för att teckna en hemförsäkring.

Om det börjar brinna: **Rädda – Varna – Larma – Släck**

- Rädda först de som är i livsfara.
- Varna andra som hotas av branden.
- Larma Räddningstjänsten genom att ringa 112.
- Släck branden om du bedömer att du klara det.

Om du inte lyckas släcka branden, försök stänga dörren till rummet där det brinner. Gå aldrig ut i ett rökfyllt trapphus, stanna kvar i lägenheten. Två andetag kan räcka för att påverka det centrala nervsystemet så pass att orienteringsförmågan slås ut. Några andetag till och man blir medvetslös.

Egna anteckningar

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Mer bra information

- **Polismyndigheten** www.polisen.se
- **Stöldskyddsföreningen (SSF)** www.stoldskyddsforeningen.se
- **Brottsförebyggande rådet (Brå)** www.bra.se
- **Grannsamverkan** www.samverkanmotbrott.se
- **Brottsofferjour** www.brottsofferjour.se
- **Larmtjänst** www.larmtjanst.se
- **Integritetsskyddsmyndigheten** www.imy.se
- **Sveriges låsmedsmästares riksförbund** www.slr.se
Här finns de auktoriserade låsmederna förtecknade.

Kontakta Polisen

- Ring SOS Alarm - 112 - i nödsituation
- Pågående brott räknas som nödsituation
- Ring Polisen - 114 14 - dygnet runt när du vill göra en brottsanmälan, tipsa eller har frågor

Anmäl via internet - www.polisen.se

1. Välj först "Utsatt för brott", sedan "Anmäl brott eller förlust" och klicka dig därefter vidare.
2. Komplettera tillgripet gods eller skicka bilder till ditt ärende: registrator._____.@polisen.se
(glöm inte att skriva med ditt ärendenummer i mejlet).

Ditt ärendenummer: 5000-K.....